

Statenbrief

Onderwerp	Inzet in het Bestuurlijk Overleg MIRT 2025
Behandeldatum GS	14-10-2025
Documentnummer	UTSP-806222231-28451
Van	Bjorn Hondelink en Bart Althuis
Telefoonnummer	06-18300493 en
Opdrachtgever	Ellen Vrielink
Domein/opgave	MOB
Team	MOB
Portefeuillehouder	Van Schie en Van Essen
Bijlage	geen

Essentie / samenvatting

Op 5 november 2025 vindt het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport Noordwest (BO MIRT) plaats. Dit is een overleg van een Utrechtse bestuurlijke afvaardiging en bewindspersonen van in ieder geval de ministeries van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW). In deze brief lichten wij onze inzet voor afspraken met het Rijk toe.

Toelichting

Het overleg zal in het teken staan van kennismaking met de nieuwe bewindspersonen van IenW, bevestigen van de inzichten rond de MIRT Verkenning OV & Wonen en het MIRT Onderzoek A12-zone i.s.m. Rijnenburg en het advies van de verkenner, de toekenning van rijksmiddelen vanuit het programma Woningbouw en Mobiliteit (WoMo) en de stand van zaken rond de Nota Ruimte.

Kennismaking met de nieuwe bewindspersonen

Tijdens de kennismaking zullen we als regio stilstaan bij de opgaves in ons gebied en zullen we als Utrechtse partijen onze speerpunten voor deze kabinetsperiode bespreken.

Inzet: Naar voren brengen dat we van harte samenwerken met het kabinet om:

- voldoende én betaalbare woningen voor iedereen te realiseren;
- onze Europese koppositie op het gebied van gezondheidsinnovatie te benutten;
- het oplossen van de netcongestie en
- het vervoersknooppunt van Nederland draaiend te houden.

Toekenning rijksmiddelen voor woningbouw en Mobiliteit (WoMo)

Het kabinet Schoof heeft € 7,5 mld. aan middelen vrijgemaakt met als doelstelling om structureel 100.000 woningen per jaar te realiseren. € 2,5 miljard hiervan is, bij IenW, gereserveerd voor de bereikbaarheid van nieuwe woningbouw en € 5 mld. is bedoeld voor woningbouw (VRO).

Op dit moment worden de door de gemeenten ingediende proposities door het Rijk beoordeeld. Op basis hiervan legt het Rijk de financiële 'plaat' over Nederland en worden in dit BO MIRT rijksmiddelen toegekend voor Woningbouwprojecten. Dit gaat om totaal €2,5 miljard voor zowel woningbouwlocaties die op Korte termijn (WoKT) gerealiseerd kunnen worden als grootschalige woningbouwgebieden. Daarnaast heeft het ministerie van VRO € 1 miljard aan gebiedsbudgetten vrijgemaakt waarvan de verdeling ook geagendeerd staat voor het BO MIRT 2025.

Gemeenten in onze provincie hebben de volgende WoKT aanvragen ingediend:

1. Spoorzone Bilthoven (Gemeente De Bilt)
2. Kersenweide Odijk (Gemeente Bunnik)
3. Tabaksteeg Zuid (Gemeente Leusden)
4. Hoevelaar (Gemeente Woudenberg)
5. De Geer III (Gemeente Wijk bij Duurstede)
6. Ontwikkelingen Mijdrecht/Wilnis (Gemeente De Ronde Venen)
7. Broekgraaf Noord (Gemeente Vijfheerenlanden)
8. Lexmond (Gemeente Vijfheerenlanden)
9. NOZU (Gemeente Utrecht)
10. West Noordwest (Gemeente Utrecht)
11. Overvecht (Gemeente Utrecht)
12. Pakket Oost - USP (gemeente Utrecht)
13. Achterberg (gemeente Rhenen)
14. Zuidpolder (gemeente Eemnes)

Dit gaat totaal om de versnelling van de bouw van totaal ca 19.000 woningen en hiervoor is een rijksbijdrage van € 190 miljoen aangevraagd.

Gezien het totaal bedrag van de aanvragen uit heel het land zal het Rijk scherpe keuzes moeten maken. Het is dus ook onvermijdelijk dat veel aanvragen in deze ronde geen rijksmiddelen toegekend zullen krijgen. Onze inzet vanuit de Metropoolregio Utrecht (MRU) zal dan ook richting het nieuwe kabinet zijn om de komende jaren voldoende middelen voor nieuwe woningen vrij te maken.

Inzet: toekenning WoMo rijksmiddelen als impuls voor woningbouw in onze regio, oa voor de ingediende WoKT projecten en voor de Merwedelijn

OV-ontsluiting grootste woningbouwlocatie van Nederland (o.a. Merwedelijn)

Op basis van de voorlopige uitkomsten van het MIRT Onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg en de Verdiepingsfase van de MIRT Verkenning OV & Wonen stellen de gezamenlijke overheden van Rijk en regio vast dat grootschalige ontwikkeling van Groot Merwede (inclusief A12-zone) en Rijnenburg gewenst en noodzakelijk is. Hiermee heeft de Metropoolregio Utrecht (MRU) de potentie om op termijn 63.000-75.000 woningen en 30.000-41.000 arbeidsplaatsen mogelijk te maken. Er is geen andere plek in de provincie waar een ontwikkeling van dergelijke omvang mogelijk en gewenst is. Om een dergelijke hoog stedelijke ontwikkeling van Groot Merwede en Rijnenburg mogelijk te maken, moet aan een aantal condities voldaan worden waaronder de realisatie van een snelle en hoogfrequente Merwedelijn en Rijnenburglijn.

Naast de OV-ontsluiting volgen uit het MIRT-onderzoek diverse condities en randvoorwaarden voor deze ontwikkeling. Het onderzoek beschrijft maatregelen die zijn te definiëren als de 'basis op orde' zoals het groenblauwe netwerk, fietsinfrastructuur en het toepassen van principes voor 'water en bodem sturend' en de mobiliteitstransitie. Voor de autobereikbaarheid is vervolgonderzoek noodzakelijk. Het MIRT-onderzoek maakt duidelijk dat Groot Merwede en Rijnenburg een complexe ontwikkeling betreft die vraagt om langjarig commitment van Rijk en Regio. Het onderzoek wordt binnenkort afgerond en gedeeld met uw staten.

Om een volgende stap te kunnen zetten met de ontwikkeling van Groot Merwede en Rijnenburg zijn aanvullende middelen benodigd voor de Merwedelijn, en afspraken over vervolgonderzoek om overige

benodigde condities in te vullen. Deze afspraken maar ook afspraken over verantwoordelijkheden, eigendomssituatie en risicoverdeling worden vastgelegd in een bestuursovereenkomst. Dit maakt onderdeel uit van de projectbeslissing die t.z.t. voorgelegd wordt aan uw staten. In de te maken afspraken geven wij zo goed mogelijk invulling aan de door u aangenomen amendementen: A25-35 duidelijke afspraken eigendom Merwedelijn, A25-36 Rijnenburg voorwaardelijk voor Merwedelijn en A25-38 Inspanning 100 miljoen: goede risicodeling en inzet op ruime cofinanciering.

In opdracht van het Rijk (ministeries IenW/VRO), Provincie Utrecht, gemeente Nieuwegein en gemeente Utrecht, is de heer Siebe Riedstra als onafhankelijk verkenner aangesteld om advies te geven over de volgende stappen in de besluitvorming. Zijn advies is onlangs opgeleverd en onder geheimhouding met u gedeeld. Het doel van de regionale partijen is om richting en vervolgstappen uit het advies te hanteren als basis voor de BO MIRT-afspraken van november.

Inzet: besluit tot een voorlopig voorkeursalternatief voor de MIRT Verkenning OV & Wonen. En besluiten tot aanvullend budget van €725 miljoen. De aanvullende rijksbijdrage bestaat hierbij uit €565 miljoen (incl. btw, prijspeil 2025) en de regio bijdrage is €160 miljoen (excl. btw, pp 2025). En een afspraak dat we toe werken naar een definitieve voorkeursbeslissing en bijbehorende Bestuursovereenkomst eind 2026. We zetten op basis van het MIRT Onderzoek in op afspraken over vervolgonderzoek naar hoe en op welke termijn(en) de benodigde condities worden ingevuld voor Groot Merwede/Rijnenburg, waaronder doortrekken Merwedelijn, auto- en fietsmaatregelen in het mobiliteitsnetwerk, verminderen barrièrewerking van bestaande infrastructuur, maatregelen voor water, bodem en energie, realiseren groen/blauw-netwerk en beperken milieucontouren (geluid, luchtkwaliteit) van aanwezige bedrijven.

Knooppunt Hoevelaken A28-A1 en A1 – A30

In het BO Leefomgeving juni 2025 hebben Rijk en regio het urgente belang van de realisatie van het MIRT-project A1/28 Knooppunt Hoevelaken onderschreven. Daarbij erkenden partijen de meerwaarde van een opgedeelde en gefaseerde aanpak van het project A1/A28 Knooppunt Hoevelaken in combinatie met het voorkeursalternatief A1/A30. Conclusie is dat voor het herstarten van het project perspectief nodig is op de invulling van de randvoorwaarden (1) een 'vergunbare' situatie inzake stikstof, (2) de beschikbaarheid van financiën en (3) capaciteit. Het Rijk kan pas invulling geven aan financiën en capaciteit als er eerst voldoende perspectief is op een 'vergunbare situatie' in zake stikstof.

Inzet: Afspreken dat op het moment dat er voldoende perspectief is op een 'vergunbare' situatie, spoedig een besluit wordt genomen over de herstart van het project. Daarom is de inzet af te spreken dat nu al ontwerpstappen gezet worden en, voor het BO MIRT 2026, de financieringsmogelijkheden in beeld gebracht zijn, zodat er tijdige een goede basis is om tot realisatie te besluiten.

Gebiedsonderzoek Spoorzone Amersfoort en Heuvelrugzone

De eindrapportage van het Gebiedsonderzoek Spoorzone-Heuvelrugzone Amersfoort is opgeleverd. Het gebiedsonderzoek gaat over de gebieden regiopoort Zeist-Noord, Soesterberg, Amersfoort Centraal & Nederberg, Spooreplacement & Wagenwerkplaats, De Hoef-Oost/Midden-Isselt. Op basis hiervan onderschrijven partijen de potentie en bijbehorende condities van de onderzochte gebieden

Inzet: vervolgacties uit de eindrapportage, binnen U Ned samenwerking, uit te werken. Uitvoeren van een verdiepend onderzoek voor de versterking van de stations Amersfoort Centraal en Amersfoort Schothorst in aanvulling op en in samenhang met de préverkenning Bus rapid transit Amersfoort-USP en de uitwerking van het Amersfoortse OV-anker. Onze inzet is dat de uitkomsten over de fasering, prioritering

en het beleggen van maatregelen en eventuele benodigde vervolgonderzoeken worden geagendeerd in het BO MIRT van 2026.

Uitvoeringsagenda Nationaal Toekomstbeeld Fiets en doorfietsroute Dom tot Dam

In het voorjaar van 2025 hebben Rijk en regio in de landelijke fietstafel afgesproken een gezamenlijke uitvoeringsagenda Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF). Het opstellen hiervan gebeurt in Tour de Force, het nationale samenwerkingsverband van overheden, marktpartijen, maatschappelijke organisaties, kennisinstituten en platforms op het gebied van fietsen in Nederland.

Doel van Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) is, onder andere, te komen tot een landelijk dekkend netwerk van doorfietsroutes. De Dom tot Dam route maakt hier onderdeel van uit.

In het BO MIRT van 2024 hebben Rijk en regio hierover uitwerkingsafspraken gemaakt ten behoeve van het BO MIRT 2025.

Inzet: In Tour de Force verband wordt een Uitvoeringsagenda Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) opgesteld als uitwerking van het NTF uit 2022. Het streven is de uitvoeringsagenda NTF in de landelijke fietstafel in het voorjaar van 2026 te bespreken en zo mogelijk in de BO MIRT's in het najaar van 2026 vast te stellen.

Dom tot Dam doorfietsroute voor definitieve afspraken over financiering en realisatie, te agenderen in het BO MIRT 2026. Onderdeel hiervan zijn afspraken over de brug over het Amsterdam Rijnkanaal.

Financiering Goedopweg

De bereikbaarheidsorganisatie Goedopweg draagt eraan bij dat woonlocaties en bedrijventerreinen bereikbaar blijven, helpt de regionale filedruk (óók op Rijkswegen en bij wegwerkzaamheden) te verminderen en ontzorgt werkgevers om aan hun normen te voldoen en om parkeerproblematiek op te lossen. De uitvoeringsorganisatie Goedopweg helpt bedrijven en organisaties met praktische en vernieuwende oplossingen om schoner en slimmer te reizen. Goedopweg informeert, adviseert en realiseert samen gebiedsgerichte oplossingen, zodat de regio Utrecht bereikbaar én leefbaar blijft, bijvoorbeeld bij grootschalige wegwerkzaamheden.

Vorig jaar heeft het Rijk op het BO MIRT, in het kader van de "korte termijn aanpak (Goedopweg) Uned 2025-2030", aanvullende rijksmiddelen gereserveerd voor 2026.

Inzet: Meerjarenafspraak rijksbijdrage 2027-2030 voor uitvoeringsorganisatie Goedopweg.

Kleine maatregelen Hoofdwegen

Naast de WoMo middelen heeft het ministerie van IenW in het BO MIRT 2024 besloten om € 280 mln. te reserveren voor het uitvoeren van kleine maatregelen, gericht op het verbeteren van het autonetwerk of de doorstroming van automobiliteit op het nationale netwerk. Er zijn twee kansrijke projectvoorstellen ingediend. Dit zijn project aansluiting A27 - Eemnes (inclusief busvoorziening) en A28- onderdoorgang Energieweg – Outputweg/ Amersfoort.

Inzet: Afspraken over reservering rijksbijdragen voor beide projecten.

Koploperregio Publieke mobiliteit

Rijk en regio hebben op het BO MIRT 2024 met elkaar afgesproken dat Midden-Nederland één van de negen koploperregio's wordt voor publieke mobiliteit. Gemeente Utrecht, gemeente Amersfoort en de provincie hebben een gefaseerde aanpak uitgewerkt ter verbetering van de bereikbaarheid van bedrijventerreinen en ziekenhuizen, te beginnen bij Lage Weide en het Sint Antonius ziekenhuis in Leidsche Rijn. Deze aanpak biedt de mogelijkheid om effectieve maatregelen op te kunnen schalen en uit te testen in andere gebieden. Het plan

van aanpak is opgedeeld in 3 fases en tellen samen op tot een bedrag van € 1,3 miljoen.

Inzet: het vaststellen van het plan van aanpak Publieke Mobiliteit van Midden-Nederland en het afspraken maken over de gezamenlijke financiering.

Ontwerp-Nota Ruimte

Op 26 september 2025 heeft het Rijk de Ontwerp-Nota Ruimte gepubliceerd. Hierin legt het Rijk de langetermijnvisie voor de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland vast. In de periode van 6 oktober tot en met 15 december 2025 ligt de Ontwerp-Nota Ruimte ter inzage. Tijdens deze periode kan eenieder een zienswijze indienen, zo ook de provincie Utrecht. Momenteel wordt er door ons een zienswijze voorbereid. We zijn ook betrokken bij de totstandkoming van zienswijzen vanuit het IPO en de MRU. In aanloop naar de Ontwerp-Nota Ruimte heeft de provincie Utrecht input hiervoor geleverd via het Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht en het eerste Ruimtelijk Arrangement Rijk -provincie Utrecht. Tevens heeft provincie Utrecht input geleverd aan de Ontwerp-Nota Ruimte via de Rijk-regiosamenwerking aan de Ontwikkelperspectieven en Uitvoeringsagenda's voor de NOVEX-gebieden Groene Hart, Utrecht-Amersfoort, Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en Schipholregio.

Inzet: geven van een inhoudelijke reflectie op de Ontwerp-Nota Ruimte tijdens het BO MIRT Noordwest, vooruitlopend op het indienen van onze zienswijze. In deze reflectie zal ingegaan worden op de volgende punten: 1) waar zitten provinciaal Omgevingsbeleid en Ontwerp-Nota Ruimte op 1 lijn?; 2) waar zijn verschillen van inzicht tussen provinciaal Omgevingsbeleid en Ontwerp-Nota Ruimte?; 3) wat wordt er op basis van provinciaal Omgevingsbeleid gemist in de Ontwerp-Nota Ruimte? 3) wat vragen we aan het Rijk om in de definitieve Nota Ruimte te wijzigen?

Vervolprocedure / voortgang:

Op 5 november 2025 zal het BO MIRT Noordwest plaatsvinden. De uitkomst van deze afspraken worden met u gedeeld in de Statenbrief 'Uitkomsten BO MIRT Noordwest 2025'. Wij verwachten deze brief medio november aan u te kunnen sturen, op het moment dat ook de Tweede Kamer en raden geïnformeerd worden. Bespreking van de uitkomsten MIRT door de Tweede Kamer is nu voorzien op 19 januari 2026.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen